

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 2ας Δεκεμβρίου 2003 *

Στην υπόθεση T-334/02,

Βιομηχανία Συσκευασίας Τυποποίησης και Συντήρησης Αγροτικών Προϊόντων ΑΕ, με έδρα την Αθήνα, εκπροσωπούμενη από τον Ι. Σταμούλη, δικηγόρο, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από την Μ. Κοντού-Durande, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση με την οποία η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο να διαπιστώσει, δυνάμει του άρθρου 232 ΕΚ, την παράλειψη της Επιτροπής αφενός να κινησει διαδικασία αναγνώρισεως παραβάσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας για παραβίαση του κοινοτικού δικαίου, λόγω της οποίας επλήγησαν τα

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

οικονομικά συμφέροντα της προσφεύγουσας, και αφετέρου να καταργήσει ex tunc τη χρηματοδοτική συνδρομή του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), η οποία χορηγήθηκε προς τον σκοπό συγχρηματοδότησεως του επενδυτικού σχεδίου της προσφεύγουσας, το οποίο είχε εγκριθεί με την απόφαση υπ' αριθ. 324986/505 των ελληνικών αρχών, της 17ης Φεβρουαρίου 1994,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Azizi, πρόεδρο, M. Jaeger και F. Dehousse, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

- ¹ Η ανώνυμη εταιρία Βιομηχανία Συσκευασίας Τυποποίησης και Συντήρησης Αγροτικών Προϊόντων ΑΕ είναι ελληνική επιχείρηση που ασχολείται με την παραγωγή, τη συσκευασία, την τυποποίηση, τη συντήρηση και την εμπορία οπωροκηπευτικών. Η εταιρία αυτή ιδρύθηκε με βάση σχέδιο βελτιώσεως που καταρτίστηκε

δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 355/77 του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 1977, περί κοινής δράσεως για τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/017, σ. 149), ώστε το σχέδιο αυτό να συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και το Ελληνικό Δημόσιο.

- 2 Στη συνέχεια η προσφεύγουσα υπέβαλε στις ελληνικές αρχές ένα επενδυτικό σχέδιο δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) 866/90 του Συμβουλίου, της 29ης Μαρτίου 1990, για τη βελτίωση των συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων (ΕΕ L 91, σ. 1), με σκοπό τη βελτίωση των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού για τη μεταποίηση οπωροκηπευτικών. Το σχέδιο αυτό συμπεριελήφθη μεταξύ των επενδυτικών σχεδίων που υπέβαλε η Ελληνική Δημοκρατία με την αίτησή της για χορήγηση συνδρομής από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΓΠΕ) σε σχέση με το λειτουργικό πρόγραμμα για τη μεταποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων στην Ελλάδα (92.ΣΤ.ΕΛ.03). Η Επιτροπή ενέκρινε την αίτηση των ελληνικών αρχών με απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 1992.

- 3 Το σχέδιο της εταιρίας έλαβε την οριστική μορφή του τον Σεπτέμβριο 1993 και εγκρίθηκε από τις ελληνικές αρχές με την υπ' αριθ. 324986/505/17-2-94 απόφαση του γενικού γραμματέα του Υπουργείου Γεωργίας. Το σχέδιο αυτό, κόστους 243 738 000 δραχμών, συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και το Ελληνικό Δημόσιο ως εξής: ποσό 85 308 000 δρχ. θα βάρυνε το ΕΓΓΠΕ, ποσό 24 373 000 δρχ. θα βάρυνε το Ελληνικό Δημόσιο και ποσό 134 057 000 δρχ. θα βάρυνε τον δικαιούχο της χρηματοδοτικής συνδρομής.

- 4 Τον Νοέμβριο του 1994, ενώ η προσφεύγουσα άρχιζε να αναπτύσσει τις δραστηριότητές της, οι ελληνικές αρχές εξέδωσαν την αγορανομική διάταξη 10/94 και την υπουργική απόφαση Α2-2330/26-6-95, για τους όρους και τις προϋποθέσεις εκμισθώσεως καταστημάτων στην κεντρική αγορά Αθηνών. Οι αποφάσεις αυτές είχαν ως συνέπεια να συρρικνωθούν ή και να εκμηδενιστούν τελείως οι εμπορικές δραστηριότητες της προσφεύγουσας.

- 5 Η κατάσταση αυτή διάρκεσε μέχρις ότου να διαπιστώσει μια επιτροπή, την οποία διόρισε ο Υπουργός Γεωργίας κατόπιν επανειλημμένων παραστάσεων προς το υπουργείο αυτό, ότι οι εν λόγω υπουργικές αποφάσεις ζημίωσαν πολλές εταιρίες. Κατά συνέπεια, οι ελληνικές αρχές εξέδωσαν ορισμένες αποφάσεις που διευκόλυναν τη δυνατότητα μισθώσεως καταστημάτων στην κεντρική αγορά Αθηνών και ανακαλούσαν τις επίμαχες αποφάσεις. Τελικά η προσφεύγουσα μπόρεσε να μισθώσει κατάστημα στην κεντρική αγορά Αθηνών τον Αύγουστο του 1998.
- 6 Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία η προσφεύγουσα προσέφυγε στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, από το οποίο ζήτησε να της επιδικάσει αποζημίωση για τη ζημία που είχε υποστεί λόγω των παράνομων ενεργειών του Ελληνικού Δημοσίου. Το εν λόγω δικαστήριο δέχθηκε το αίτημα της προσφεύγουσας και αναγνώρισε την ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου.
- 7 Παράλληλα, η προσφεύγουσα υπέβαλε επανειλημμένα αναφορές, καταγγελίες και αιτήσεις αρωγής στα κοινοτικά όργανα, τα οποία αντέδρασαν και απάντησαν ποικιλοτρόπως.
- 8 Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια των ετών 2001 και 2002, η προσφεύγουσα υπέβαλε διάφορες αναφορές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- 9 Ομοίως, στις 23 Νοεμβρίου 2001, στις 18 Φεβρουαρίου 2002 και στις 30 Μαρτίου 2002 η προσφεύγουσα υπέβαλε επίσημες καταγγελίες στον αρμόδιο για τα θέματα γεωργίας επίτροπο.
- 10 Με επιστολή της 20ής Μαΐου 2002 η προσφεύγουσα προέβη σε όχληση της Επιτροπής, διότι έκρινε ότι δεν της είχε δοθεί καμία ικανοποιητική απάντηση. Αποδέκτης της επιστολής αυτής ήταν επίσης το Ελεγκτικό Συνέδριο και η Ευρωπαϊκή

Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF). Με την επιστολή αυτή η προσφεύγουσα καταλόγιζε κατ' ουσία στην Επιτροπή ότι δεν είχε κινήσει κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας τη διαδικασία της προσφυγής λόγω παραβάσεως κράτους μέλους και ότι είχε δηλώσει, με τα απαντητικά έγγραφά της, ότι η υπόθεση ενέπιπτε στην αρμοδιότητα των ελληνικών δικαστηρίων.

- 11 Με έγγραφο της 14ης Ιουνίου 2002, ο J. M. Silva Rodriguez, γενικός διευθυντής της Γενικής Διευθύνσεως Γεωργίας στην Επιτροπή, απάντησε στην ανωτέρω επιστολή οχλήσεως ως εξής:

«Ο κ. επίτροπος Fischler μου ζήτησε να σας ευχαριστήσω για την επιστολή σας της 24ης Μαΐου 2002 με την οποία εκφράζετε την πρόθεσή σας να ασκήσετε προσφυγή κατά παραλείψεως εναντίον της Επιτροπής, με σκοπό την εκ μέρους της κίνηση διαδικασίας παραβιάσεως του κοινοτικού δικαίου κατά των ελληνικών αρχών, στα πλαίσια της αντιδικίας σας με αυτές. Οφείλω να σας υπενθυμίσω ότι, βάσει πάγιας νομολογίας του, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κρίνει (βλ. π.χ. απόφαση 247/87, Star Fruit Company κατά Επιτροπής) ότι η Επιτροπή διαθέτει “διακριτική ευχέρεια στην κίνηση διαδικασίας παραβιάσεως του κοινοτικού δικαίου κατά κράτους μέλους, που αποκλείει το δικαίωμα των ιδιωτών να απαιτήσουν από το όργανο αυτό να λάβει συγκεκριμένη θέση”. Κάτω απ’ αυτές τις συνθήκες, δεν μπορώ παρά να επαναλάβω την ήδη διατυπωμένη εκτίμηση των υπηρεσιών της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία εναπόκειται στις ελληνικές δικαστικές αρχές που έχουν επιληφθεί του θέματος να αποφανθούν κυρίαρχα σχετικά με το ύψος της αποζημίωσης που ενδεχομένως θα καταβληθεί στον πελάτη σας από τις ελληνικές αρχές.»

- 12 Εξάλλου, η OLAF, με έγγραφο της 12ης Σεπτεμβρίου 2002, απάντησε στις διάφορες επιστολές της προσφεύγουσας. Η υπηρεσία αυτή τόνισε, πρώτον, ότι δεν είχε αρμοδιότητα για την εν λόγω υπόθεση και, δεύτερον, ότι η προσφεύγουσα μπορούσε, λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που είχε παρέλθει, να απευθυνθεί στον Ευρωπαϊκό Διαμεσολαβητή.

- 13 Τέλος, η προσφεύγουσα, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 28 Οκτωβρίου 2002, άσκησε την παρούσα προσφυγή.

- 14 Η καθής, με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 31 Ιανουαρίου 2003, πρόβαλε ένσταση απαραδέκτου βάσει του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Η προσφεύγουσα κατέθεσε τις παρατηρήσεις της επί της ενστάσεως αυτής στις 13 Μαρτίου 2003.

Αιτήματα

- 15 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να διαπιστώσει την παράλειψη της καθής να προβεί στην κατάργηση της συνδρομής που χορήγησε το ΕΓΤΠΕ για τη συγχρηματοδότηση του επενδυτικού σχεδίου της,
- να διαπιστώσει την παράλειψη της καθής να κινήσει κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας τη διαδικασία αναγνώρισεως παραβάσεως κράτους μέλους,
- να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

- 16 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή ως απαραδέκτη,

- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

- 17 Κατά το άρθρο 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, αν ένας διάδικος ζητήσει από το Πρωτοδικείο να κρίνει επί του απαραδέκτου, το Πρωτοδικείο μπορεί να αποφανθεί χωρίς να εισέλθει στην ουσία. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου αυτού άρθρου, η διαδικασία επί της αιτήσεως συνεχίζεται προφορικά, εκτός αν το Πρωτοδικείο αποφασίσει άλλως.
- 18 Στην προκειμένη περίπτωση το Πρωτοδικείο φρονεί ότι έχει διαφωτιστεί επαρκώς από τα έγγραφα της δικογραφίας, οπότε δεν χρειάζεται να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 19 Η καθής ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η προσφυγή κατά παραλείψεως είναι απαράδεκτη, καθόσον η ίδια απάντησε, με το έγγραφο της 14ης Ιουνίου 2002, στην επιστολή της προσφεύγουσας της 20ής Μαΐου 2002, με την οποία η προσφεύγουσα την κάλεσε να ενεργήσει.
- 20 Δεύτερον, η καθής φρονεί ότι η προσφυγή είναι εκπρόθεσμη. Η καθής παρατηρεί συγκεκριμένα ότι η προσφυγή ασκήθηκε στις 28 Οκτωβρίου 2002, ενώ η επιστολή της προσφεύγουσας της 20ής Μαΐου 2002, με την οποία η προσφεύγουσα την κάλεσε να ενεργήσει, κατατέθηκε στις 22 Μαΐου 2002.

- 21 Τέλος, η καθής υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία, τα φυσικά και νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να προσφεύγουν στο Δικαστήριο βάσει του άρθρου 232, τρίτο εδάφιο, ΕΚ, παρά μόνον όταν αντικείμενο της προσφυγής είναι να αναγνωριστεί ότι ένα από τα κοινοτικά όργανα παρέλειψε, κατά παράβαση της Συνθήκης, να εκδώσει πράξη (όχι πάντως σύσταση ή γνώμη) της οποίας είναι οι δυνητικοί αποδέκτες ή την οποία θα μπορούσαν να προσβάλουν με προσφυγή ακυρώσεως (βλ., μεταξύ άλλων, διάταξη του Πρωτοδικείου της 4ης Ιουλίου 1994, T-13/94, *Century Oil Hellas* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-431). Η καθής φρονεί πάντως ότι η προϋπόθεση αυτή δεν πληρούται εν προκειμένω, διότι η προσφεύγουσα της προσάπτει ουσιαστικά ότι δεν κίνησε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας τη διαδικασία αναγνώρισεως παραβάσεως κράτους μέλους. Ομοίως, η καθής φρονεί ότι η προϋπόθεση αυτή δεν πληρούται όσον αφορά την πρόσκληση κινήσεως της διαδικασίας του άρθρου 23 του κανονισμού (ΕΟΚ) 4253/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για τις διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2052/88 όσον αφορά τον συντονισμό των παρεμβάσεων των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των λοιπών υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων (ΕΕ L 374, σ. 1). Συγκεκριμένα, η καθής τονίζει, πρώτον, ότι η διάταξη αυτή αφορά αποκλειστικά τις σχέσεις μεταξύ της Επιτροπής και του κράτους μέλους και τις υποχρεώσεις του κράτους αυτού έναντι της Επιτροπής. Δεύτερον, υποστηρίζει ότι η διάταξη αυτή δεν γεννά κανένα δικαίωμα υπέρ της εταιρίας, το οποίο η εταιρία θα μπορούσε να επικαλεστεί ως υποχρέωση της Επιτροπής να εκδώσει πράξη που να την αφορά άμεσα και ατομικά. Τέλος, η καθής παρατηρεί ότι η επιστολή οχλήσεως της καθής, της 22ας Μαΐου 2002, δεν περιείχε κανένα τέτοιο αίτημα.
- 22 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι η προσφυγή της είναι απαράδεκτη.
- 23 Πρώτον, ισχυρίζεται ότι εν προκειμένω δεν έχει εφαρμογή η πάγια νομολογία για το απαράδεκτο των προσφυγών με τις οποίες ζητείται να αναγνωριστεί η παράλειψη της καθής που συνίσταται στη μη κίνηση της διαδικασίας παραβάσεως κράτους μέλους, την οποία προβλέπει το άρθρο 226 ΕΚ. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα τονίζει ότι, στην προκειμένη υπόθεση, η διακριτική ευχέρεια της καθής περιορίζεται από τρεις επιταγές, οι οποίες της επιβάλλουν την υποχρέωση για άμεση επέμβαση και δράση. Πρώτον, η προσφεύγουσα τονίζει ότι η καθής, ως κοινοτικό όργανο, πρέπει να τηρεί τα θεμελιώδη δικαιώματα που εγγυώνται ο Χάρτης των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του οποίου η διακήρυξη έγινε στη Νίκαια

στις 7 Δεκεμβρίου 2000 (ΕΕ 2000, C 364, σ. 1) —και συγκεκριμένα την ελευθερία του επαγγέλματος (άρθρο 15), την επιχειρηματική ελευθερία (άρθρο 16), το δικαίωμα ιδιοκτησίας (άρθρο 17), την ισότητα ενώπιον του νόμου και τις αρχές της χρηστής διοικήσεως και της ίσης μεταχειρίσεως—, και συνεπώς πρέπει να της παράσχει κάθε συνδρομή, αφού έχει αναγνωρίσει ότι η ελληνική διοίκηση την αντιμετωπίζει απάνθρωπα. Δεύτερον, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι, δυνάμει του άρθρου 280 ΕΚ, η καθής είναι υποχρεωμένη να προστατεύει τα οικονομικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και, επομένως, δεν μπορεί, ασκώντας τη διακριτική ευχέρειά της, να παραιτηθεί από την προβολή έναντι του Ελληνικού Δημοσίου της απαιτήσεως επιστροφής των ποσών που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτήσεως ενός σχεδίου που ενέκρινε η ίδια η καθής. Τρίτον, η προσφεύγουσα φρονεί ότι, δυνάμει της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, όταν η καθής πληροφορείται, όπως εν προκειμένω, τη διάπραξη παρατυπιών στο πλαίσιο σχεδίου που συγχρηματοδοτείται από κοινοτικούς πόρους, οφείλει να εκδίδει απόφαση καταργήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιανουαρίου 2002, C-500/99 P, Conserve Italia κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-867).

24 Δεύτερον, η προσφεύγουσα απορρίπτει την επιχειρηματολογία της καθής ότι η παρούσα προσφυγή έχει καταστεί άνευ αντικειμένου, καθόσον το έγγραφο της 14ης Ιουνίου 2002 περιέχει «λήψη θέσεως». Η προσφεύγουσα τονίζει κατ' αρχάς ότι η απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1989, C-247/87, Star Fruit κατά Επιτροπής (Συλλογή 1989, σ. 291), δεν είναι λυσιτελής, καθόσον τα περιστατικά της υποθέσεως εκείνης διέφεραν ουσιωδώς από τα περιστατικά της προκειμένης υποθέσεως, αφού το αντικείμενο της υποθέσεως εκείνης ήταν το αίτημα καταργήσεως κανονιστικής πράξεως της Γαλλικής Δημοκρατίας που δεν αφορούσε την προσφεύγουσα. Στη συνέχεια η προσφεύγουσα τονίζει ότι η περιεχόμενη στο εν λόγω έγγραφο υπόδειξη της καθής για προσφυγή στις ελληνικές δικαστικές αρχές είναι ακατανόητη, αφού οι αρχές αυτές δεν εγγυώνται ούτε την τήρηση του κοινοτικού δικαίου ούτε την ερμηνεία του ούτε την εφαρμογή του. Τέλος, η προσφεύγουσα φρονεί ότι το έγγραφο της 14ης Ιουνίου 2002 μπορεί να θεωρηθεί το πολύ ως έγγραφο πληροφοριακού χαρακτήρα, αλλά σε καμία περίπτωση ως απορριπτική απόφαση.

25 Τρίτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η περιεχόμενη στο έγγραφο της 14ης Ιουνίου 2002 υπόδειξη της καθής προς την προσφεύγουσα να απευθυνθεί στα εθνικά δικαιοδοτικά όργανα και όχι στα κοινοτικά θεμελιώνει τριπλή παραβίαση του κοινοτικού δικαίου. Πρώτον, συνιστά παράβαση του άρθρου 220 ΕΚ, το οποίο απονέμει στα κοινοτικά μόνον όργανα την αρμοδιότητα διασφάλισης της τήρησεως του

κοινοτικού δικαίου, το οποίο έχει εφαρμογή εν προκειμένω, διότι η τελεσθείσα παράβαση αφορά το άρθρο 23 του κανονισμού 4253/88, το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2082/93 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1993, για την τροποποίηση του κανονισμού 4253/88 (ΕΕ L 193, σ. 20), τα άρθρα 5 ΕΚ και 34 ΕΚ, καθώς και την αρχή της ομοιόμορφης εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου. Δεύτερον, η «λήψη θέσεως» της καθής είναι ανεπαρκής. Τρίτον, η καθής στέρησε από την προσφεύγουσα την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων της.

26 Τέλος, η προσφεύγουσα αντικρούει τον ισχυρισμό της καθής ότι η προσφυγή της είναι εκπρόθεσμη.

27 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται κατ' αρχάς ότι από τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως αποδεικνύεται ότι η προσφεύγουσα υπέπεσε σε συγγνωστή πλάνη, η οποία δικαιολογεί την υπέρβαση των προθεσμών. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι, με τις επιστολές της 18ης Φεβρουαρίου και της 30ής Μαρτίου 2002, απευθύνθηκε στον αρμόδιο για τη γεωργία επίτροπο, με σκοπό να καταγγείλει τους δόλιους χειρισμούς των ελληνικών αρχών. Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι ο γενικός γραμματέας της Επιτροπής της γνωστοποίησε, με έγγραφο της 23ης Απριλίου 2002, ότι η από 23 Νοεμβρίου 2001 επιστολή της είχε καταχωριστεί ως καταγγελία με αριθμό πρωτοκόλλου 02/4436 SG(2002) A 3934/1. Στη συνέχεια η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι κάλεσε την Επιτροπή, με επιστολή της 20ής Μαΐου 2002, να ενεργήσει βάσει του άρθρου 232 ΕΚ και ότι η Επιτροπή απάντησε στην επιστολή της αυτή με έγγραφο της 14ης Ιουνίου 2002. Επιπλέον, η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι ο πρόεδρος της επιτροπής αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου την πληροφόρησε, με έγγραφο της 18ης Ιουνίου 2002, ότι η αναφορά της ήταν παραδεκτή, ενώ το Ελεγκτικό Συνέδριο την πληροφόρησε, με έγγραφο της 15ης Ιουλίου 2002, με το οποίο απάντησε στις επιστολές της της 20ής Μαΐου, της 24ης Ιουνίου και της 28ης Ιουλίου 2002, ότι η υπόθεσή της επρόκειτο να εξεταστεί από το αρμόδιο τμήμα του. Επιπλέον, η προσφεύγουσα εκθέτει ότι στις 8 Ιουλίου 2002, ο ευρωβουλευτής Α. Αλαβάνος έθεσε γραπτή ερώτηση στην καθής, η οποία, με την απάντηση που έδωσε στις 20 Σεπτεμβρίου 2002, τόνισε ότι δεν είχε λάβει επίσημη απάντηση των ελληνικών αρχών, ότι η καταγγελία της 18ης Φεβρουαρίου 2002 και η αναφορά υπ' αριθμ. 1075/2001 τελούσαν ακόμη υπό εξέταση και ότι, εν πάση περιπτώσει, εναπέκειτο στις ελληνικές δικαστικές αρχές να αποφανθούν επί της διαφοράς που εκκρεμούσε ενώπιόν τους. Τέλος, η προσφεύγουσα εκθέτει ότι στις 12 Σεπτεμβρίου 2002 η ΟΛΑF απάντησε στις διάφορες επιστολές της υποδεικνύοντάς της να απευθυνθεί στον Ευρωπαϊκό Διαμεσολαβητή.

- 28 Κατά την προσφεύγουσα, από τα πραγματικά αυτά περιστατικά συνάγεται ότι υπέπεσε σε συγγνωστή πλάνη ως προς το πραγματικό περιεχόμενο του εγγράφου της Επιτροπής της 14ης Ιουνίου 2002 και ότι η πλάνη αυτή είχε τρεις πλευρές. Πρώτον, υποστηρίζει ότι, λόγω της ασαφούς διατύπωσης του εγγράφου της 14ης Ιουνίου 2002, δεν μπορούσε να αντιληφθεί ότι επρόκειτο για απορριπτική απόφαση. Δεύτερον, τονίζει ότι η καθής είχε πλήρη επίγνωση των πραγματικών περιστατικών βάσει των οποίων διατύπωσε, με το έγγραφο της 14ης Ιουνίου 2002, τη λεγόμενη «θέση της», πράγμα που σημαίνει ότι, αν η καθής είχε την πρόθεση να αρνηθεί κατηγορηματικά να ενεργήσει σύμφωνα με το αίτημα της προσφεύγουσας, δεν ήταν αναγκαία η περαιτέρω εξέταση της καταγγελίας της 18ης Φεβρουαρίου 2002. Τρίτον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι καμία συσχέτιση δεν ήταν δυνατή μεταξύ του εγγράφου της 14ης Ιουνίου 2002 και των λοιπών εγγράφων που είχε λάβει.
- 29 Η προσφεύγουσα εκθέτει ότι η εκπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής της οφείλεται ακριβώς στη συγγνωστή αυτή πλάνη. Επισημαίνει συγκεκριμένα ότι άσκησε την προσφυγή της στις 28 Οκτωβρίου 2002, επειδή θεώρησε ότι το έγγραφο της 14ης Ιουνίου 2002 υποβάθμιζε τα μέγιστα τον τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματός της. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το χρονικό αυτό διάστημα, το οποίο υπερβαίνει την ισχύουσα προθεσμία κατά 33 μόνον ημέρες, είναι εύλογο. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η επιστολή οχλήσεως στάλθηκε στις 24 Μαΐου 2002 και ότι επομένως η 25η Ιουλίου 2002 ήταν η ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας για τη διατύπωση της θέσεως της Επιτροπής. Επομένως, κατά την προσφεύγουσα, η προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής έληξε στις 25 Σεπτεμβρίου 2002.
- 30 Η προσφεύγουσα επισημαίνει τέλος ότι, όσον αφορά τη γραπτή ερώτηση που έθεσε στην Επιτροπή στις 8 Ιουλίου 2002 ο ευρωβουλευτής Α. Αλαβάνος, ο οποίος ζήτησε να πληροφορηθεί τι προετίθετο να πράξει η Επιτροπή στην εν λόγω υπόθεση, η απάντηση που έδωσε η Επιτροπή στις 20 Σεπτεμβρίου 2002 ήταν ότι δεν είχε λάβει επίσημη απάντηση εκ μέρους των ελληνικών αρχών και ότι, κατά συνέπεια, δεν ήταν σε θέση να επιβεβαιώσει κατά πόσον είχε κινηθεί διαδικασία με σκοπό τη συνέχιση της λειτουργίας της προσφεύγουσας, αλλ' ότι διατηρούσε τακτική επαφή με το ελληνικό Υπουργείο Γεωργίας. Η Επιτροπή πρόσθεσε ότι, εν πάση περιπτώσει, εναπέκειτο στις ελληνικές δικαστικές αρχές να αποφανθούν επί της διαφοράς που εκκρεμούσε ενώπιόν τους. Κατά την προσφεύγουσα, η απάντηση αυτή, η οποία δόθηκε 96 ημέρες μετά το έγγραφο της 14ης Ιουνίου 2002, συνιστά στην πραγματικότητα υπαναχώρηση της Επιτροπής, αφού η Επιτροπή επισημαίνει ότι συνεχίζεται η εξέταση της καταγγελίας χωρίς να αναφερθεί στη θέση που είχε διατυπώσει με το έγγραφο της 14ης Ιουνίου 2002.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 31 Το Πρωτοδικείο, προκειμένου να εξετάσει το παραδεκτό της προσφυγής, αποφασίζει να εξετάσει κατ' αρχάς τα επιχειρήματα της καθής σχετικά με το εκπρόθεσμο της προσφυγής και στη συνέχεια τα επιχειρήματα σχετικά με τη μη ύπαρξη υποχρέωσης ενέργειας.
- 32 Σύμφωνα με το άρθρο 232, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, η προσφυγή κατά παραλείψεως ασκείται εντός δίμηνης προθεσμίας που αρχίζει να τρέχει από τη λήξη της δίμηνης προθεσμίας εντός της οποίας οφείλει να λάβει θέση η καθής, η οποία έχει προηγουμένως κληθεί να ενεργήσει.
- 33 Στην προκειμένη περίπτωση οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι, δεδομένου ότι η πρόσκληση προς ενέργεια στάλθηκε στις 22 Μαΐου 2002, η παρούσα προσφυγή, η οποία ασκήθηκε με δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία στις 28 Οκτωβρίου 2002, δεν τηρεί την προθεσμία του άρθρου 232, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ.
- 34 Εντούτοις, η προσφεύγουσα, για να δικαιολογήσει το εκπρόθεσμο της προσφυγής της, επικαλείται την ύπαρξη συγγνωστής πλάνης.
- 35 Κατά πάγια νομολογία, η πλάνη είναι συγγνωστή αν απορρέει από σύγχυση που προκάλεσε η ίδια η συμπεριφορά του οικείου κοινοτικού οργάνου και ο προσφεύγων είναι καλόπιστος και έχει επιδείξει όλη την επιμέλεια που απαιτείται να επιδεικνύει ένας επιχειρηματίας με συνήθη ενημέρωση (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Μαΐου 2003, C-193/01 P, Πιτσιόργλας κατά Συμβουλίου και ΕΚΤ, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 25).

36 Αντίθετα όμως απ' ό,τι ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, ούτε το έγγραφο της 14ης Ιουνίου 2002 ούτε το έγγραφο της OLAF της 12ης Σεπτεμβρίου 2002, με το οποίο της υποδείχθηκε να απευθυνθεί στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, ούτε η απάντηση της καθής στη γραπτή ερώτηση του Α. Αλαβάνου δικαιολογούν το συμπέρασμα ότι η εκπρόθεσμη κατάθεση της προσφυγής οφείλεται σε συγγνωστή πλάνη της.

37 Κατ' αρχάς επιβάλλεται να τονιστεί ότι με το έγγραφο της 14ης Ιουνίου 2002 η καθής διατύπωσε ορισμένη θέση. Με το έγγραφο αυτό η καθής επισήμανε δηλαδή ότι, ανεξάρτητα από τη στάση που ενδέχεται να κρατήσει στην παρούσα υπόθεση, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να απαιτεί από την καθής να λάβει ορισμένη θέση, διότι η καθής εκτιμά κατά διακριτική εξουσία αν θα κινήσει τη διαδικασία αναγνώρισεως της παραβάσεως κράτους μέλους. Η καθής τόνισε επίσης ότι, κατά την άποψή της, εναπέκειτο στις ελληνικές δικαστικές αρχές να επιλύσουν τη διαφορά που εκκρεμούσε ενώπιόν τους. Με αυτή την απάντηση η καθής κατέστησε σαφές στην προσφεύγουσα ότι δεν είχε πρόθεση να δώσει απάντηση 21

με το επιθυμούμενο από την προσφεύγουσα περιεχόμενο.

38 Στη συνέχεια, ακόμη και αν υποτεθεί ότι, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, δεν ήταν δυνατόν, λόγω της ασαφούς διατυπώσεως του εγγράφου της 14ης Ιουνίου 2002, να διαπιστωθεί ότι επρόκειτο για διατύπωση θέσεως της καθής, εντούτοις η πλάνη της προσφεύγουσας ως προς το σημείο ενάρξεως της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής δεν μπορούσε να οφείλεται στο γεγονός αυτό. Συγκεκριμένα, αν η προσφεύγουσα θεωρούσε ότι η καθής δεν είχε λάβει θέση με το έγγραφο αυτό, έπρεπε να ασκήσει την προσφυγή της εντός της δίμηνης προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 232, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ.

39 Ομοίως, κακώς η προσφεύγουσα επικαλείται το έγγραφο της OLAF της 12ης Σεπτεμβρίου 2002. Συγκεκριμένα, όπως ομολογεί η ίδια η προσφεύγουσα, το έγγραφο αυτό δεν απαντά στην επιστολή της της 20ής Μαΐου 2002 και στην πρόσκληση ενέργειας που διατυπώνεται με την επιστολή αυτή, αλλά στις επιστολές της 30ής Μαΐου 2002, της 4ης Ιουλίου 2002, της 16ης Ιουλίου 2002, της 31ης Ιουλίου 2002, της 6ης Αυγούστου 2002 και της 14ης Αυγούστου 2002, τις οποίες είχε αποστείλει στην OLAF (όπως προκύπτει από το σημείο 4.13 των παρατηρήσεων και από την αναφορά που περιέχεται στο έγγραφο της OLAF). Με το έγγραφο αυτό η OLAF διευκρινίζει ότι «αυτή η καταγγελία θα διαβιβαστεί στις αρμόδιες διευθύνσεις,

Γεωργίας και Ανταγωνισμού, οι οποίες είναι ενήμερες και πιθανόν διενεργούν έρευνα». Από τη χρησιμοποιούμενη διατύπωση (και ιδιαίτερα από τη χρήση της λέξης «πιθανόν») συνάγεται πάντως ότι η OLAF κάνει απλώς μια υπόθεση και δεν καταλήγει σε καμία οριστική διαπίστωση. Επιπλέον, αν ληφθούν υπόψη τα καθήκοντα της OLAF και η ανεξαρτησία της έναντι της Επιτροπής, είναι προφανές ότι η OLAF δεν ήταν αρμόδια να ενημερώσει τρίτους για τη φάση στην οποία βρισκόνταν οι εργασίες της Επιτροπής και βέβαια δεν είχε καμία αρμοδιότητα να αναλάβει δέσμευση για λογαριασμό της Επιτροπής επί του σημείου αυτού.

40 Τέλος, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ούτε από την απάντηση που έδωσε η καθής στις 20 Σεπτεμβρίου 2002 στη γραπτή ερώτηση E-2108/02 του ευρωβουλευτή Α. Αλαβάνου (ΕΕ 2003, C 52, σ. 130) μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι υπήρξε συγγνωστή πλάνη της προσφεύγουσας. Με την απάντηση αυτή δεν γίνεται καμία αναφορά στην πρόσκληση ενέργειας, η οποία περιεχόταν στην επιστολή της 20ής Μαΐου 2002. Το γεγονός και μόνον ότι με τη δεύτερη παράγραφο της απαντήσεως αυτής διευκρινίζεται ότι «εξακολουθεί να γίνεται επεξεργασία, σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες, της καταγγελίας που κατατέθηκε στις 18 Φεβρουαρίου 2002 στην Επιτροπή από τον υπεύθυνο της υπόψη επιχείρησης κ. Μπαρρακάκο, καθώς και του αιτήματος αριθ. 1075/2001», δεν δικαιολογεί την πρόκληση συγχύσεως στην προσφεύγουσα. Συγκεκριμένα, με την απάντηση αυτή διευκρινίζεται ότι συνεχίζεται η εξέταση της καταγγελίας της 18ης Φεβρουαρίου 2002 και όχι της προσκλήσεως προς ενέργεια της 20ής Μαΐου 2002.

41 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο παρών λόγος απαραδέκτου είναι βάσιμος.

42 Ως εκ περισσού τονίζεται ότι η παρούσα προσφυγή είναι επίσης απαράδεκτη λόγω του ότι η καθής δεν υπέχει υποχρέωση ενέργειας.

43 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, με την παρούσα προσφυγή, η προσφεύγουσα αιτείται την καθής αφενός για το ότι δεν κίνησε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας τη διαδικασία του άρθρου 226 ΕΚ και αφετέρου για το ότι δεν κατάργησε τη χρηματοδοτική συνδρομή του ΕΓΤΠΕ, η οποία είχε χορηγηθεί κατόπιν αιτήσεως των ελληνικών αρχών.

- 44 Κατά πάγια νομολογία, είναι απαράδεκτη η προσφυγή κατά παραλείψεως που ασκεί φυσικό ή νομικό πρόσωπο με αίτημα να αναγνωριστεί ότι η Επιτροπή, μη κινώντας κατά κράτους μέλους τη διαδικασία αναγνωρίσεως παραβάσεως, παρέλειψε να αποφασίσει, κατά παράβαση της Συνθήκης (βλ. π.χ. προπαρατεθείσα στη σκέψη 24 απόφαση *Star Fruit* κατά Επιτροπής). Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δηλαδή μπορούν να επικαλούνται το άρθρο 232, τρίτο εδάφιο, ΕΚ μόνο στην περίπτωση που ζητούν να αναγνωριστεί ότι ένα κοινοτικό όργανο παρέλειψε, κατά παράβαση της Συνθήκης, να εκδώσει πράξεις (πλην συστάσεων ή γνωμών) των οποίων τα πρόσωπα αυτά είναι οι δυνητικοί αποδέκτες ή οι οποίες αφορούν τα πρόσωπα αυτά άμεσα και ατομικά (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1996, C-68/95, T. Port, Συλλογή 1996, σ. I-6065, σκέψεις 58 και 59). Στο πλαίσιο όμως της διαδικασίας λόγω παραβάσεως κράτους μέλους, την οποία ρυθμίζει το άρθρο 226 ΕΚ, οι μόνες πράξεις που ενδέχεται να εκδώσει η Επιτροπή έχουν ως αποδέκτες τα κράτη μέλη (διατάξεις του Πρωτοδικείου της 29ης Νοεμβρίου 1994, T-479/93 και T-559/93, *Bernardi* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-115, σκέψη 31, και της 19ης Φεβρουαρίου 1997, T-117/96, *Intertronic* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-141, σκέψη 32). Επιπλέον, από το σύστημα που προβλέπει το άρθρο 226 ΕΚ προκύπτει ότι ούτε η αιτιολογημένη γνώμη, η οποία αποτελεί απλώς την προκαταρκτική φάση για την ενδεχόμενη άσκηση ενώπιον του Δικαστηρίου προσφυγής λόγω παραβάσεως κράτους μέλους, ούτε η άσκηση ενώπιον του Δικαστηρίου τέτοιας προσφυγής αποτελούν πράξεις που αφορούν άμεσα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.
- 45 Κατά συνέπεια, το αίτημα της προσφεύγουσας να αναγνωριστεί ότι η καθής παρέλειψε, κατά παράβαση της Συνθήκης, να εκδώσει απόφαση, διότι δεν κίνησε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας τη διαδικασία αναγνωρίσεως παραβάσεως κράτους μέλους, πρέπει να απορριφθεί ως προφανώς απαράδεκτο.
- 46 Όσον αφορά το αίτημα της προσφεύγουσας να αναγνωριστεί ότι η καθής παρέλειψε να εκδώσει απόφαση, διότι δεν έλαβε απόφαση περί καταργήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής που είχε χορηγηθεί, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η καθής δεν είχε κληθεί, με την επιστολή της 20ής Μαΐου 2002, να προβεί στην εν λόγω ενέργεια. Κατά συνέπεια, το αίτημα αυτό δεν είναι παραδεκτό.

47 Επιπλέον, τελείως ως εκ περισσού, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η επιστολή της 20ής Μαΐου 2002 μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η καθής καλούνταν να προβεί στην ανωτέρω ενέργεια, από το άρθρο 23 του κανονισμού 4253/88 δεν μπορεί να συναχθεί ότι η καθής έχει οποιαδήποτε υποχρέωση ενέργειας. Το άρθρο 23 προβλέπει συγκεκριμένα ότι, για να εξασφαλιστεί η επιτυχία των ενεργειών που διεξάγουν δημόσιοι ή ιδιωτικοί επιχειρηματικοί φορείς, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την τακτική εξακρίβωση της ορθής διεξαγωγής των ενεργειών που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, για την πρόληψη και δίωξη των παρατυπιών και για την αναζήτηση των απολεσθέντων κεφαλαίων λόγω καταχρήσεων ή αμελειών. Επιπλέον, το άρθρο αυτό προβλέπει ότι, εκτός αν το κράτος μέλος ή/και ο ενδιαμέσος ή/και ο επιχειρηματικός φορέας αποδείξουν ότι δεν ευθύνονται για την κατάχρηση ή την παράλειψη, το κράτος μέλος ευθύνεται επικουρικά για την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Κατά συνέπεια, ακόμη και αν υποθεθεί ότι από την εν λόγω διάταξη μπορεί να συναχθεί υποχρέωση ενέργειας, η υποχρέωση αυτή δεν βαρύνει την καθής, αλλά τα κράτη μέλη. Το δε άρθρο 24, παράγραφος 2, του κανονισμού 2082/93, στο οποίο παραπέμπει η προσφεύγουσα με τα δικόγραφα της, ορίζει ότι «η Επιτροπή μπορεί να μειώσει ή αναστείλει τη συνδρομή για την εν λόγω ενέργεια, αν επιβεβαιωθεί ότι υπάρχει [παρατυπία] και, ιδίως, σημαντική αλλαγή της φύσης ή των συνθηκών εκτέλεσης της ενέργειας ή του μέτρου, για τ[ην] οποί[α] δεν ζητήθηκε η έγκριση της Επιτροπής». Επομένως, η διάταξη αυτή προβλέπει ότι η κατάργηση ή η αναστολή χρηματοδοτικής συνδρομής αποτελεί ευχέρεια και όχι υποχρέωση της καθής (βλ., όσον αφορά παρεμφερή διάταξη, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Οκτωβρίου 1999, T-216/96, *Conserve Italia κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1999, σ. II-3139, σκέψη 92, η οποία επικυρώθηκε με την απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιανουαρίου 2002, C-500/99 P, *Conserve Italia κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2002, σ. I-867). Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να τονιστεί ότι ο κανονισμός 4253/88, στον οποίο παραπέμπει η προσφεύγουσα, καταργήθηκε την 1η Ιανουαρίου 2000 από τον κανονισμό (ΕΚ) 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΕ L 161, σ. 1).

48 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, η παρούσα προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως απαράδεκτη, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι λοιποί λόγοι απαράδεκτου που προβάλλει η καθής.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 49 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το αίτημα της καθής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

διατάσσει:

- 1) Η προσφυγή απορρίπτεται ως προδήλως απαράδεκτη.
- 2) Η προσφεύγουσα φέρει τα δικαστικά έξοδα της, καθώς και τα έξοδα της Επιτροπής.

Λουξεμβούργο, 2 Δεκεμβρίου 2003.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

J. Azizi